

Тих днів не стерти з пам'яті людської (22 червня – День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні)

Саме на українській землі у роки Другої світової війни визначалася подальша доля людства — тут відбулися одні з наймасштабніших та найбільш кровопролитних битв із ворогом. Неоціненним є внесок українців у спільну перемогу народів Європи над нацизмом. Друга світова війна є одним з найскладніших і найтрагічніших періодів в історії України.

Світанок 22 червня 1941 року. На Київ, що спить, нацистські літаки скидають перші бомби. Підрозділи вермахту переправляються через Південний Буг і окупувають українські села та міста. Мине небагато часу — і мільйони українців опиняться під чоботом нацистського солдата.

У роки Другої світової війни така доля спіткала народи десятків європейських країн. Але найбільше поневірянь випало саме нашому. Адже за час окупації нацисти знищили 720 міст і містечок, 28 тисяч сіл, 16,5 тисяч промислових підприємств, 18 тисяч лікувальних і 33 тисячі навчальних закладів.

Суха статистика. А за нею — біль, страждання і мученицька смерть мільйонів українців. Адже загарбники, нехтуючи всіма міжнародними і людськими нормами ведення війни, поводження з військовополоненими і мирними жителями, нищили їх у концентраційних таборах, тюрмах, гетто. Сьогодні весь світ знає про трагедію десятків тисяч євреїв, українців, ромів, представників інших національностей, які були розстріляні катями у Бабиному Яру. Але аналог Бабиного Яру був у багатьох містах і селах. Наводячи на нашій землі «новий порядок», нацисти знищили майже 4 мільйони мирного населення і понад мільйон військовополонених.

Звитязна битва за Україну, що тривала довгі 22 місяці, стала вирішальним чинником розгрому військ нацистської Німеччини і її союзників. Від Дніпра до Ельби, від Києва до Відня, Праги та Берліну пролягли бойові шляхи фронтів, які увійшли в історію, гордо іменуючись «Українські».

Звичайно, там воювали не тільки українці. І, звичайно, українці воювали й на інших фронтах Другої світової війни. Це вони брали участь у вигнанні нацистів із Польщі, Румунії, Угорщини, Болгарії, Югославії, Австрії, Чехословаччини, штурмували Рейхстаг.

Маємо пам'ятати усіх, хто загинув у ті трагічні роки. Їх історична перемога над нацизмом дала мир і свободу народам, взаєморозуміння і розвиток демократії, що нині є дорогоцінними надбаннями усього людства.

Загальні людські втрати України від війни, враховуючи загиблих на полі бою, померлих, жертв концтаборів, депортованих, евакуйованих становлять до 14 мільйонів осіб.

Ми пишаємось героїзмом, силою духу та мужністю наших ветеранів, які у ті буремні роки звільнили від окупантів рідну землю та багато європейських країн, а згодом у надзвичайно важких умовах відбудували зруйновані міста та села, відродили економічний потенціал.

Свідків тих подій залишається все менше і менше. Тому сьогодні ми повинні пам'ятати тих, хто ціною власного життя відстояв наше споконвічне право на свободу.

На жаль, зараз ми зіткнулися з новою трагічною реальністю. Уже тривалий час українцям доводиться збройно захищати свою країну, протистояти агресору, що цинічно наважився на насильницьке перекошування кордонів.

Завдяки національній єдності, солідарності міжнародного співтовариства, патріотизму українських солдатів та офіцерів, добровольців та волонтерів, усього суспільства вдалося нам створити сильне військо і зупинити російську агресію. Нові Збройні Сили України продемонстрували усьому світові боєздатність, військову майстерність та високі людські якості військовослужбовців, довели, що є гідними спадкоємцями і продовжувачами ратної слави переможців нацизму.

Список літератури

1. Безсмертя [Текст]: Книга Пам'яті України. 1941-1945 / ред. О.І. Герасимов. – Київ: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000. – 944 с.: іл.
2. Друга світова війна в історичній пам'яті України [Текст]: За матеріалами Українського інституту національної пам'яті / упоряд. Л. Герасименко, Р. Пилявець. – Київ: Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2010. – 247 с.: іл.
3. Жибак М. Україна у вогні Другої світової війни: [історична довідка] / Микола Жибак // Вільний голос. – 2015. – 23 квіт. – С.4.
4. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні [Текст] / В.Косик.– Париж – Нью-Йорк – Львів, 1993. – 660 с.
5. Муковський І.Т. Звитяга і жертвність [Текст]: українці на фронтах Другої світової війни / І.Т.Муковський, О.Є.Лисенко. – Київ: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 1997.– 568 с.
6. Ніхто не забутий, ніщо не забуде [Текст]: збірник / В.Д. Ольшанський та ін. – Київ: Україна, 2011. – 856 с.
7. Патриляк І.К. Україна в роки Другої світової війни [Текст]: спроба нового концептуального погляду / І.К.Патриляк. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М., 2010. – 590 с.
8. Україна в полум'ї війни. 1941-1945 [Текст] / П.П. Панченко та ін. – Київ: Україна, 2005. – 560 с.: іл.
9. Україна і український народ у Другій світовій війні 1939-1945 [Текст]: науково-популярне видання / упоряд. Л. Герасименко, В.Расевич. – Київ: Емма, 2014. – 264 с. : іл.
10. Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ століття [Текст]: історичні нариси. Кн.1. – Київ: Наукова думка, 2011. – 735 с.
11. Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ століття [Текст]: історичні нариси. Кн.2. – Київ: Наукова думка, 2011. – 943 с.

Підготувала Руслана Ониськів
провідний бібліограф